

RÖJ INTE I ONÖDAN!

**TACK FÖR ATT DU
SPARADE MAT OCH SKYDD!**

VILTVÄNLIGT SKOGSBRUK

Skogsvård som gynnar hönsfåglar

Viltvänligt skogsbruk är enkelt att bedriva och metoderna lämpar sig för skötsel av vanlig ekonomiskog. I skogsvårdsarbetet kan man ta viltet i beaktande under skogens hela omloppstid, och metoderna är ofta mycket kostnadseffektiva.

En viltvänlig skog erbjuder näring och skydd för skogshönsfåglarna. De trivs bäst i mångsidig blandskog, med ett trädbestånd som varierar i storlek och täthet. Idealet är en skog med minst tre olika trädslag, vars variation stöds genom att man lämnar kvar buskage och grupper med naturvårdsträd eller väljer kontinuerlig odling, som gör att skogen alltid är bevuxen.

Vilt trivs bra i flerskiktade övergångszoner mellan skog och myr. Målet med skötseln av dessa områden är att bevara dem bevuxna. Också genom att återställa lågavkastande dikade myrar kan man återupprätta livsmiljöer för vilt.

Viltvänligt skogsbruk främjar naturens mångfald samt landskapets och skogarnas rekreativvärde. Därtill ger det beredskap för klimatförändringen, skogsskador och förändringar i virkespriserna.

Blåbär är skogshönsfåglarnas viktigaste näringsväxt. Speciellt viktiga är enhetliga bestånd av blåbärsris för hönsfågelungarna, som under sina första levnadsveckor behöver skyddet som riset ger och näringen av de insekter som lever på blåbärsrisets blad. För att blåbärsriset ska frodas rekommenderas naturliga föryngringsmetoder och gallringar som genomförs i rätt tid.

Gynna blandskog

Skogshönsfåglar trivs i blandskogar, som erbjuder näring och skydd. I en skog med omväxlande barr- och lövträd finns lagom mycket ljus för att risvegetationen ska trivas och det skydd som undervegetationen ger fåglarna.

Tall tryggar näringstillgången för tjäder, björk för orre och al för järpe. Gran å sin sida erbjuder viktigt skydd.

- Spara tallar i bestånd med granplantor och granar i bestånd med tallplantor.
- Gynna lövträd i mån av möjlighet.
- Spara träd och buskar för att öka mångfalden (asp, sälg, rönn, ädla lövträd, en).

Skydd av buskage

Buskage för vilt samt grupper av naturvårdsträd skapar variationer i trädbeståndets storlek och täthet och erbjuder därigenom skydd för skogshönsfåglarna. Trädbeståndet i ett bra buskage för vilt varierar i storlek och består av många trädslag. Särskilt viktigt är att även gran ingår. En lämplig plats för ett buskage är en fuktig svacka, ett kantområde eller bredvid ett område med bra blåbärsris. Storleken på buskaget kan variera från en grupp med några träd till två ar.

Buskage för vilt

- Lämna kvar 4–5 buskage per hektar vid förröjning och plantskogsvärd.
- Använd buskage som grupper av naturvårdsträd vid förnyelse av skogen.
- Behandla inte trädbeståndet i buskaget. Vid behov kan enskilda träd fällas.

Naturvårdsträd

- Bevara naturvårdsträden i grupper.
- Naturvårdsträden ska vara placerade nära värdefulla naturobjekt eller som en del av ett buskage för vilt.
- Røj inte och utför inte markberedning på områden med naturvårdsträd.

Bevara skogen bevuxen

En viltvänlig skog bör bevaras bevuxen, vilket sker med metoder för kontinuitetsskogsbruk, som t.ex. luck- och plockhuggning. Det är viktigt att skyddande ris- och undervegetation bevaras.

Metoderna för kontinuitetsskogsbruk lämpar sig väl i försumpad skog, fuktiga sänkor, övergångszoner och bäckdalar.

- Välj höggallring som förlänger omloppstiden, om det återstående trädbeståndet har tillräckligt med livskraftiga och högklassiga timmerträd.
- Ge tillväxtutrymme och ljus åt undervegetationen i kontinuitetsskogsbruk med hjälp av plockhuggning.
- Utnyttja tillväxtdugligt plantbestånd vid förnyelse av skogen.
- Utför luckhuggning så att skogen hela tiden bevaras bevuxen.

Näring från risvegetationen

I en viltvänlig skog är det bra att gynna naturlig förnyelse och undvika onödigt röjning och bearbetning av marken. På så vis bevaras risvegetationen, som ger skydd och näring åt viltet. Om de plantor som har börjat växa på naturlig väg är livskraftiga och jämnt utbredda på området, besparas man vid förnyelsen kostnaderna för markbearbetning, plantering och sådd.

- Røj endast virkesbeståndet från roten och bevara undervegetationsträd och buskar i på de avverkade platserna.
- Utnyttja vid förnyelsen det plantbestånd som har börjat växa på naturlig väg och utför markbearbetning endast där det inte finns plantor.
- Vid vändhögläggning söndras markytan minimalt och risvegetationen bevaras.
- Undvik markbearbetning och uttag av grot under skogshönsfåglarnas ruvningstid i maj-juni.

GALLRA MED EFTERTANKE

INGEN MAT, INGET SKYDD!

DET HÄR ÄR BRA!

Övergångszoner

Viltet trivs bra i övergångszoner mellan skog och myr. Där är trädbeståndet mångsidigt och flerskiktat, risvegetationen livskraftig och jordmånen tillräckligt fuktig för att insekter ska trivas. Vid skötseln är det viktigast att bevara växtligheten och den naturliga vattenhushållningen.

Enligt samma anvisningar kan man sköta även andra objekt, som t.ex. sumpmarker, periodvisa våtmarker, strandskogar och kantskogar intill åkrar.

- Planera skötseln under den frostfria perioden. Utför avverkningen när det är tjäle eller använd specialutrustning som inte söndrar markytan.
- Undvik onödig röjning.
- Tillför omväxling i strukturen genom att bevara buskage och avlägsna trädgrupper.
- Utför avverkningen genom höggallring eller plockhuggning.

Effektivare viltvänligt skogsbruk

Ett område med lågavkastande skogsbruk kan vara lämpligt att återställa som livsmiljö för vilt. Ett sådant objekt kan vara till exempel en karg, dikad myr, där trädbeståndets tillväxt inte har ökat.

Genom att återställa öppna myrar med svagt trädbestånd förbättras

livsmiljöerna för ripa och spelplatserna för orre. Fuktigare myrar lämpar sig som livsmiljöer även för vatten- och vadarfåglar.

Om du är intresserad av naturvård, kontakta Finlands viltcentral, Finlands skogscentral eller NTM-centrallen.

www.riistametsa.fi

© Finlands viltcentral 2015
www.riista.fi

Illustration: Seppo Leinonen och Jari Kostet

Layout: Viestintätoimisto Konttuuri

